

A 8 ÓRAI ÚJSÁG

a történelem viharos éveiben

Irtá Zádor Tamás

Budapest, november végén

Akkor is csunya, nyirkos ősz volt. És egy vékony, kicsiny ember cikázott az utcákon. Nem hagyta a maga igazát. Ivlámpák fénykörében magyarázott, vitázott. Politikai pártkörben elgondolásait, céljainak és törekvéseinek argumentumait sorakoztatta fel. Belvárosi kávéházakban tárgyalta, ígért, elfogadott és elutasított. Erőket mozdított meg! És az új erők első megmozdulását a fővárosi sajtó belső életének kitűnő szeizmográfja, az Otthon Kör pontosan jelezte. Kisebb-nagyobb csoportokba verődött újságírók tárgyalták, hogy a budapesti sajtóban lapalapítás készül. Hozták a híreket. *Nadányi Emil* dr., a *Kolozsvári Hírlap* Budapestben is általánosan ismert jelestollú felelős szerkesztője, esti lapot indít. Tisza István gróf politikájával és Erdélyért, az erdélyi magyar érdekek fővárosi megvédéséért alapítják meg az új lapot. Elismerték, hogy Tisza István gróf politikájának a napközi sajtóban csakugyan nincsen megfelelő organuma és így az új lap valóban hézagpótló lesz. Azt is beismerték, hogy Erdély jónéhány évtizeden keresztül mostohagyermek volt az anyaországnak.

Csakhamar kiderült, hogy a kitűnő magyar újságírógárdából a finom, melegegyéniségű *Róna Lajos* közgazdász és a keményvágású *Székely Miklós* dr. publicista állnak a lapalapító *Nadányi Emil* doktorhoz legközelebb. Megindult a harc az új lap állásaiért. Napokon keresztül tartott az ostrom és folytak a tárgyalások. Egymásután kötötték meg a szerződéseket. A segédszerkesztői állásba *Székely Miklós* dr. került. A közgazdasági rovatot *Róna Lajos* vállalta. Az alapos képzettségű és modern műveltségű *Domokos László* vezéreikkirónak és színházi kritikusként szerződött le. *Benedek Árpád* irodalmi értékű neve is belekerült az új lap munkatársainak listájába. Az *Aradi Közlöny*-től felkerült agilis és lelkes *Paizs Ödönnek* jutott a rendőri rovat. A törvénytudós tudósítók gárdájából a nagy gyakorlati bírósági *Beregi Sándorra* esett a választás. Új újságíró is teremtett a lapalapítás. *Tóth László* dr., a *Nemzeti Újság* mai felelős szerkesztője ekkor jelent meg a magyar sajtóban. Szerkesztőségi belső munkára a színestollú és minden rovatban egyformán használható *Fehér Árpád* kötötték le. A sportrovat a szakismerteteiről és jó löversenytippeiről egyaránt ismert *Olty Antal* kezébe került; társadalmi riportternek a rendkívül fürge és biztosszemű *Juhász Árpád*ot ajánlották.

— *Még egy Árpád?! —* jegyezte meg *Nadányi* dr. és szája körül megjelent a jellegzetes gúnyos mosoly. — *Egy nagy Árpád kiváló volt honalapítónak. De ennyi kis Árpád talán mégse lesz jó lapalapításhoz?*

A gúnyos szójáték azonban meghozta *Juhász Árpád*nak a kívánt szerződést. *Nadányi Emil* dr. megjegyzése szállóige lett az Otthon

Körben. A játékterekben a komoly érdeklődés humorba fordult.

— *Uraim! —* intették el az új lap indulását. — *Friss pénz áll a házhoz!*

— *Tessék tenni, uraim! —* kiáltotta valaki egy távoli sarokból. A tréfában, a gondtalan nevetésben a békebeli emlékeket koptató, játékosan könnyelmű Budapest mosolygott a nehéz küzdelmek előestéjén. *Grimasz* vágott az eszmék, a célok és a törekvések előtt.

Az első küzdelmek

Podmaniczky-utca 18... Nagyobb-méretű földszinti lakás. Az utcai részben berendezkedett a szerkesztőség. Az udvari részben pedig elhelyezkedett a kiadóhivatal, amelynek vezetésére az újságkiadó körökben előnyösen ismert *Baron Brunó* vállalkozott. A lapterjesztés nehéz feladatát a rikkancsvilágban rokonszenvesen fogadott *Byk Miksa* vállalta el. November második felében az összes előkészületek be voltak fejezve. November 29-én megcsinálták a próbapapírt és a *Podmaniczky-utcai* szerkesztőségben szembenézhetek az új és tetszetős újságfejjel:

ÓRAI ÚJSÁG

A szerkesztőségben hideg számitással, szilárd elhatározással és százszázalékos meggyőződéssel csak *Nadányi Emil* dr. tudta, hogy a megalkuvást nem ismerő és éles tollhoz igazodó olombetűkkel az utolsó órában kell a nemzetközi világváros, Budapest mosolygó arcába kemény, magyar vonásokat vésn.

November 30-án volt a start. A szerkesztőség és a kiadóhivatal már az első napon pontos és összevágó munkát végzett. A csecesmőbajokat azonban nem lehetett elhárítani. Az üzleti konkurrencia mesterségesen emelt akadályait pedig szintén nem lehetett az első órában ledönteni. Elkezdődtek a küzdelmek. A *8 Órai Újság* első és következő számai elmosódott nyomásban csak este 9 óra után kerültek ki az utcára. *Nadányi Emil* a csecesmőbajokból és az első akadályokból későbbi időre vonatkozó hasznos tapasztalatokat vont le és ezekhez igazodva intézkedett. A birkózás napokig eltartott, de a fiatal *8 Órai Újság* friss erejével könnyen került ki a küzdelemből. Néhány nappal később a lap már abban az előre kiszámított időpontban jelent meg, amikor az utcákon legtöbb volt az ember. A nekilendülés a fővárosi rikkancstáborát is okos megfontolásra figyelmeztette.

A pesti közönség az első napokban, hogy úgy mondjuk, értelmetlenül nézte az új lapot.

— *Bulvárlap... tele van riportokkal és mégis komoly lap... különös!* — mondogatták az utcákon és lassan, de egyre intenzívebben érdeklődtek a *8 Órai Újság* iránt.

A szerkesztőségi szellem csak nehezen tudott kialakulni. Előbb el kellett szenvedni az elkerülhetetlen

megrázkódtatásokat, amelyek változásokat eredményeztek.

Az első változás a segédszerkesztői székben következett be. Az erőskezű és kemény fegyelmet tartó *Székely Miklós* dr. túlszigorú segédszerkesztőnek bizonyult. A nehezen fegyvelhető, rakoncátlan riportergárdával került szembe és *Nadányi Emil* dr. éles szemmel, jó tapintattal oldotta meg a kérdést. *Székely Miklós* dr. a politikai rovat vezetője lett. A *8 Órai Újság* szerkesztését pedig helyes érzéssel a magyar újságírógárda egyik legjelesebb

Egy új stáció: Múzeum-körút 3

A szerkesztőségi együttes egyelőre még nem volt állandó. Minduntalan előfordultak személyi változások. A *8 Órai Újság* szerkesztőségbe belépett a sokoldalú *Békeffy Géza*. Szerződést kötött a vállalattal a magyar újságírás választékos, remekműllő grand seigneur-je *Gergely István*, aki éveken át írt vezércikkeket, különleges szenzációkat jelentő riportokat és színházi kritikákat a *8 Órai Újság*ba. Mire őszbe fordult az esztendő, *Pogány Béla* is a *Világ* szerkesztőségébe szerződött éjjeli szerkesztőnek. A *8 Órai Újság* segédszerkesztői székében 1920 júniusáig gyakori volt a változás. *Pogány Bélát Pusztai Béla* váltotta fel. Majd rövid ideig *Kósa Miklós* szerkesztett. Utána *Békeffy Géza* következett és az állandóság csak *Herczeg Jenő* távozása után következett be.

Az egyéni sikerek a szerkesztőségben már 1916-ban elkezdődtek. *Tóth László* dr. újságírói bravurral

tagjára, *Pogány Bélára*, a *Budapesti Hírlap* mostani helyettes szerkesztőjére bízta. A meghívás *Pogány Béla* pályájának új lendületet adott és gyors karriert jelentett.

Mire kitavaszkodott, a *8 Órai Újság* Árpádjainak létszáma eggyel csökkent. A tipikusan éjszakai újságíró, *Fehér Árpád* éjszakai laphoz szerződött. Márciusban már erősen érzett a nagy riportérezéssel bíró *Pogány Béla* szerkesztői keze a fiatal újságon. *A mindig pontosan értesült 8 Órai Újság egyre érdekesebb, elevenebb lett és a pesti közönség — a példányszám tanúsága szerint is, — megkedvelte.* Ebből az időből maradt egy később mély és történelmi tartalmat nyert epizód. Az egyik márciusi délutánon szokás szerint egyszerre távoztak el a szerkesztőségből az újságírók. Alighogy a *Podmaniczky-utca* után kikerült a *Teréz-körúthoz*, a *8 Órai Újság* gárdájával szemben egy fehérkamasnis, monoklis férfi tűnt fel. A fiatalabb újságírók mély, de irigykedő tisztelettel emelték neki kalapot. *Pogány Béla* ugyanekkor alig észrevehető maliciával mondta:

— *Kéry Pál...*

— *A fátumember! —* jegyezte meg *Nadányi Emil* nagyon komolyan és fürge járásával már eltűnt szem elől a *Teréz-körúton*.

riportot adott *I. Ferenc József* utolsó óráiról és a király szobájáról, amelyben a halál bekövetkezett. A tudósítás bejárta a világsajtót és a *8 Órai Újságra* rávetette a világsiker fényét. *Gergely István* újságírói neve legfényesebben a „*Károlyi-dossier Poincaré asztalán*” című riportja után ragyogott. *IV. Károly* király koronázásának riportjai az ünnepi számban a *8 Órai Újság* jóformán valamennyi munkatársát egyformán dicsérték. *Olty Antal*, a lap sportrovat-vezetője 1918 májusában váltotta be a hozzáfűzött reményeket. *Sikere egy titkos tipp volt.*

Nadányi Emil dr. 1916-ban még egy új újságírói kreált. *Halász Sándor* dr. volt az új ember a sajtóban, aki rövid néhány hónap alatt megmutatta, hogy nemcsak rajongó szerelmese az újságírásnak, de operakritikái is kitűnnek és erős érzelme, egyre fejlődő hozzáértést mutatott a nyomdai szerkesztéshez.

Tisza István mártírhalála

Az októberi forradalom napjai, *Tisza István* gróf mártírhalála, lelkiében rázták meg a *8 Órai Újságot*.

A Károlyi-uralom céltudatos támadásait *Nadányi Emil* nagy körültekintéssel és bámulatos ügyességgel védte ki. A forradalom első napjaiban *Tóth László* dr. ajánlásával szerződötték le a *8 Órai Újsághoz* az egykor nagynevű újságíró és függetlenségi politikus, *Törs Kálmán* fiát, *Törs Tibort*. Repülőtiszt volt az olasz haretéren. Legelső riportjával: „*Forradalmi repülőtisztek elvették a pénzemet*”, olyan sikert aratott, hogy a forradalmárok tetteles támadásától *Törs Tibort* csak a szerencséje és a *Kartársai ügyessége* mentette meg.

A forradalmi karácsony a *8 Órai Újság* eszméinek, céljainak és törekvéseinek helyességét tragikusan igazolta be, Erdély és vele kincses *Kolozsvár* román megszállásával. 1919 márciusában a kivilágított portálé-ablakok mögött lejátszódott az újságtörténeti jelenet. *Nadányi Emil* dr. felelős szerkesztő asztala előtt megállt a tanácskormány ki-
küldöttje, a „fátumember” és *Kéry*

Pál az egész szerkesztőség előtt bejelentette:

— *A tanácsköztársaság nevében a Budapesti Hírlap és az Alkotmány után a népbiztosság a 8 Órai Újságot is megszünteti.*

A sírhatétel megtörtént és a *8 Órai Újság* négy hónapig volt a proletáruralom osztálygyűlöletéből és az átmeneti idők kényszerítő helyzeténél fogva tetszalott. A fel-támadás az egész magyar polgári sajtóval együtt 1919. szeptemberében következett be.

Emberek jöttek, emberek mentek

A *8 Órai Újság* életében a második epocha kezdődött. *Nadányi Emil* dr. szemfényvesztő gyorsasággal takarította el a lap fejlődésének útjából a forradalmi romokat. A szerkesztőség és kiadóhivatal legtöbb őrhelyén őrségváltás volt. A kiadóhivatal éléről Párisba távozott *Baron Brunó*, a kiváló és rendkívül agilis *Faragó Aladár* váltotta fel.

A szerkesztőségben generális változások voltak és a *8 Órai Újság* belső arcán is kimélyült, jellegzetessé vált a kolozsvári vonás. A po-

litikai rovat vezetését Tóth László doktorra bízták. Társadalmi riporterek a Kolozsvári Hírlap volt városi rovatvezetője, Kass Endre szerződött le. A sportrovatban helyezkedett el a Kolozsvári Hírlap első segédszerkesztője, Adorján Dezső és ugyanebben a rovatban kezdte el ujságírói karrierjét ifj. Lovik Károly. A megszállott Erdélyből került fel a 8 Órai Újság politikai rovatába Boros László. A néhány hónapig üresen maradt törvényszéki rovat vezetését pedig a szibériai hadifogságból hazatért és szintén kolozsvári ujságíróra, Macsellár Gyulára bízták. Ebben az időben Gergely István távozása érzékeny vesztesége volt a 8 Órai Újságnak. Szász Károly, az illusztris író lett helyette a lap Nemzeti Színházi kritikusa. Vezércikkírónak pedig Zoltán Andort szerdeltették le. A rendőri rovatához pedig Récei Ödön került.

1920 június 1-én került végre a 8 Órai Újság segédszerkesztői állása erős és avatott kézbe. A magyar ujságírás aranykorának egyik legértékesebb ujságírója, Faragó Jenő foglalta el a segédszerkesztői széket. Faragó Jenő körül néhány év alatt teljesen kialakult az az erős ujságíró gárda, amely ma is elevenen, szenzációsan és komolyan csinálja a 8 Órai Újságot.

Tóth László dr. távozása után Törs Tibor lett a lap politikai rovatvezetője. Ugyanez a 8 Órai Újsághoz szerződött a jelentős ujságírómulttal rendelkező Bálint Lajos. A lap kötetlenségét kerülvél Illés László és éveken át a 8 Órai Újság hasábjain jelentek meg Liptai Imre feledhetetlenül értékes tollának írásai. A közgazdasági rovat vezetését Ligeti

Sikerek és karrier

A magyar sajtó ujászületése óta a 8 Órai Újság szerkesztőségében egymást érték az ujságírók egyéni sikerei is és nem egy nagyszerű ujságírói pályafutás teljesedett be itt. Gergely István maradandó sikerű vezércikkének emlékét hagyta hátra távozásakor. Windischgraetz hercegről szolt a cikk, nagy port felvert könyvének megjelenése alkalmából. Még ma is él, lüktet és frappiroz a cikk befejező mondata:

„Tisza István gróf bronzszobrán a herceg volt az első veréb.”

Kass Endre a lapnál eltöltött néhány hónap alatt a magyar szent korona és a koronázási ereklyék megmentéséről írott riportjával aratott meleg sikert. Maradandó emlék róla az is a 8 Órai Újságnál, hogy negyvenhat politikai és egy polgári kivégzésről adott kitűnő tollal megírt tudósítást.

És most, végezetül: egy kis sereg-szemlélt tartunk a 8 Órai Újság honvédtai szerkesztőségében. Sorra járjuk a szobákat. A munka lázában égő kartársainkat nem zavarjuk kérdéseinkkel. Csak rájuk nézünk és ügyis eszünkbe jut minden. De az éppen riport; vagy cikktéma híján csöndesen cigarettázó kartársainkat bizony megzaklatjuk.

Az első, akivel két percig se lehet sohasé beszélni, Faragó Jenő szerkesztő. Még a 8 Órai Újság kötetlenségében is gazdag multra néz vissza. Ő a tiszteletreméltó kivétel, aki páratlan munkabírásával erősíti Ruttkay Györgynek az ujságíró-karrierjét felállított szabályát: Faragó Jenő talán az egyetlen ujságíró a magyar sajtóban, akinek a pályafutása nem volt körforgalom és nem a vizállás-rovatban kezdődött, hogy a vizállás-rovatban fejeződjék be. Halász Sándor dr. sem tartozik a szívesen nyilatkozó közbe, tőle is hiába kérünk visszaemlékezést. De hát ismerjük finom, államtitkári egyéniségét és nem felejtettük még el a kedves meghitt történetet, amely abból született, hogy Faragó Jenővel együtt,

Béla vette át. A sport-rovat vezetésére Gerhárd Lajost szerdeltették le. Átcikázó ujságíróarcok voltak a 8 Órai Újság szerkesztőségében a kiváló Falus Ferenc, Berényi Imre, Márkus Pál, Müller Menyhért dr. és Boda Andor.

Ebben az időben szerdeltették a 8 Órai Újsághoz Gerlóczy Lajos; majd Csák Zoltán dr. 1925-ben kezdte ujságírói pályafutását a lap kötetlenségében Hevesi András, majd Kertész Róbert. 1926-ban lépett be Nagy Andor, később Sági Pál. A következő évben szerdeltették le, mint a lap első női munkatársa, Kóla Margit dr. A lap új rovatát, a mozi- és filmvilág dolgait 1928-ban bízták Hervay Frigyesre, aki a magyar ujságírás aranykorának egyik jelestollú munkása szintén.

Hervay belépése után néhány évig szüneteltek a személyi változások. Az utóbbi években három fiatal ujságíró, Fenyő Bélát, Gábor Áront és Pogány Györgyöt szerdeltettek. A proletárdiktatura bukását követő kilenc esztendőben a szerkesztőség a kiadóhivatallal együtt többször változtatott helyiséget. A Múzeum-körútról először a Budapesti Hírlap palotájába költöztünk át. 1925-ben rövid időre a Globus-nyomda aradiutcai helyiségében folyt a 8 Órai Újság szerkesztésének munkája. 1926 őszén már a József-körút 9. számú ház homlokzatán jelentek meg a 8 Órai Újság szerkesztőségének és kiadóhivatalának cégtáblái. Majd öt hosszú esztendőre ismét a Budapesti Hírlap palotájába kerültünk, ahonnan év április 1-én mentünk át a Pallas-nyomda honvédtai palotájába.

felváltva csinálta a lap rendkívül fontos tördelési munkáját a nyomdában. A felváltott működésnek volt a következménye, hogy ők ketten mindig tördeltek. Hol Halász Sándor a kezét és Faragó Jenő a lapot, hol pedig ugyanezt megfordítva csinálták.

Gerlóczy Lajos, a politikai rovatvezető, aki mindig siet, nyugtalanul, röviden felel kérdésünkre:

— Sikereim?... A Bethlen-interjúk!...

Boros László, a politikai munkatárs, jóleső és máltán büszke visszaemlékezéssel mondja:

— Egyszer a Nemzetiben is bemutatatták egy eredeti vigjátékomat...

A városi rovat vezetőjének, Illés Lászlónak, egész ujságírói pályafutása az egyetlen nagy élménye és sikere. Az Újság szerkesztőségében volontörködött, később a Magyar Hírlap rendőri rovatvezetője volt, majd a 8 Órai Újságnál írt előbb színes riportot és tíz év óta vezeti egyhuzamban teljes elismeréssel a városi-rovatot. Hevesi Andrásnak nincsenek élményei, mert ő mindig megír, amit átélt. Zoltán Andor a székszisnek már olyan magas fokon él, hogy neki minden mindegy, nem keresi, nem mérlegeli a sikert. Bálint Lajos is hideg ember. Ha sikereiről, élményeiről faggatnánk, csak ezt válaszolná:

— Adataim a lexikonban megtalálhatók.

Gerhárd Lajos, Adorján Dezső és Csák Zoltán dr. messze néz el kérdésünk felett és mélabúsan mondja:

— Egyetlen sikerem, hogy még élek.

Ligeti Béla a közgazdaság-rovat irigylet vezetője, előbb hatalmas füstfelhőt fúj angol pipájából és szarkasztikus mosollyal kísérvé szavait, csak aztán mondja:

— Mikor beléptem, azt mondták, hogy rövidesen sarokházam lesz. Most, ahogy a közgazdasági rovatot

ellátom, időnként a cipóm sarkát nézem, hogy megvan-e még?

Macsellár Gyulát csak a törvényszéken találhatjuk meg. Élményeit nem ismerjük, de nekünk ő maga a legértékesebb élmény. Román családból származó erdélyi ember. Mikor a szibériai hadifogságból hazajött, az Erdélyt megszálló románok Kolozsvárra hívták. Macsellár Gyula nemet mondott a románoknak és régi kartársai közé leszerdelt a 8 Órai Újsághoz.

Kertész Róbert rövid ujságírói pályafutása is gazdag már sikereiben, amelyeket érdekes riportjaival és színes írásaival aratott.

A komoly Nagy Andort nem zavarjuk, de legértékesebb és marandandó sikeréül feljegyezzük, hogy a külkereskedelmi mérleg jelentőségét és a magyar iparpártolás akciójának fontosságát cikkeivel ő vitte bele a köztudatba. A gyorsírók közül a műfordító Virág Mihálynak és Bak Sándornak voltak jelentős ujságírói sikerei. Bak Sándor, a mi józan külügyvénk is.

A 8 Órai Újság szerkesztőségéből kiindult karrierok is itt ívelnek most a szemünk előtt. Tóth László dr., a Nemzeti Újság, Róna Lajos a Mai Nap felelős szerkesztője. Kass Endre a Kis Újság segédszerkesztői munkáját végzi. Pogány Béla a Budapesti Hírlap szerkesztői asztalán ül.

Legértékesebb és tipikusan ujságírói karrier Törs Tibor pályafutása. Elmondottuk, hogy 1918 novemberében, mint volontör lépett a lap szerkesztőségébe. 1919-ben már politikai munkatárs, később politikai rovatvezető lett. 1925-ben, a nagyműveltségű Gerő Géza dr. távozása után, neve mint társszerkesztő jelent meg a lapon. És Törs Tibor 1928-tól ez év szeptember 30-ig, mint felelős szerkesztő jegyezte a 8 Órai Újságot.

Hervay Frigyes sikere, karrierje egy. Színes krokijai mellett kitűnő mozikritikái bevették az Országos Magyar Mozgóképpellenőrző Bizottság tagjai sorába.

A harmadik korszak

Károlyi Gyula gróf kormányának hivatalbalépésével kezdődött a 8 Órai Újság husz éves életének harmadik fejezete. A gazdasági világváltságnak Nadányi Emil dr. csodálatos energiával és bámulatos szívóssággal irányította, a Budapesti Hírlap vezetésével egyidejűleg, a 8 Órai Újság ügyeit. Kettős működése ekkor kétfelé ágazott és túlfeszített munkássága élettragédiájának egyik súlyos oka is volt. Nadányi Emil dr. ragyogó ujságírói karrierjét munkatársai csak 1933 május 28-án bekövetkezett tragikus halála után érezhették meg. Mély megdöbbenéssel állapították meg:

— Nagy ember volt.

Nadányi Emil dr. politikai hitvallásának, szerkesztői nehéz munkájának és a magyar Erdélyért folyó súlyos küzdelmeinek hivatott örököse, a magyar ujságírás jeles és ismertnevű publicistája, Nagy Samu, 1933 október 1-től jegyzi a 8 Órai Újságot, mint felelős szerkesztő, mint politikai rovatvezető a Budapesti Hírlapnál Nadányi Emil dr. keze alatt működött. Azóta néhány bevált újításával, több cikkével és a világsajtót bejárta Bethlen-interjújával már fényes bizonyosságát adta, hogy elhivatott méltó örököse a nagy politikai hagyatékának. Készen áll teljes szellemi fegyverzetben a harmadik epocha elkövetkező harcainak megvívására a győzelemért!

Utóirat

Szokatlan dolog, hogy egy ujságcikkhez utóiratot fűzzön a szerkesztőség. De kollégánk és barátunk, aki a lapunk történetét megírta: névleg nem szerepel

sehol ebben a cikkben. Mindenkiről, aki a 8 Órai Újság szerkesztőségében megfordult, elmondott minden jót és szépet: szerkesztők, publicisták, riporterek, politikai ujságírók, kritikusok, humoristák, sporttudósítók és egyéb munkatársak megelevenednek Zádor Tamás kitűnő tolla alatt; mindenkit a maga jellegzettségében ösmerünk meg általa; mindenkiről megtudjuk: mit dolgozott, mit csinált, mivel tette nevét a magyar irodalomban és ujságírásban nevezetessé; — csak éppen ő maga vonul hátra szerényen és még csak arra sem ad alkalmat, hogy elmondhassuk róla szemtől-szembe: ennyit és ilyen értékűt adott a maga magyar lelkéből és tehetségéből a 8 Órai Újságnak. Mi elmondjuk most, még akaratán kívül is, hogy a lap megalapítása óta Zádor Tamás a 8 Órai Újság egyik erőssége: kitűnő riporter, érdekes novellista és történelmi idők megbízható krónikása. Regényei, amelyeket testvér-lapokba írt s amelyek könyvalakban is megjelentek: olyan írói nevet biztosítottak számára, hogy a Petőfi Társaság rendes költői tagságra választotta meg és hogy mindenütt szívesen látták írásait. Mi mondjuk meg, hogy mindig jó kolléga volt; hogy a redakció minden mozgalmában szeretettel vett részt és most, amikor meggyújtjuk az emlékezés mécesét, fiatalok és öregek szeretettel veszik körül Tommy barátunkat, aki a legrégibb tagja a 8 Órai Újság szerkesztőségének, aki végigharcolta a lap romantikus ifjúkorát és küzdelmes férfiségét is.

Az ujság életében

csaknem egyforma jelentőségű szerepe van a redakciónak és az adminisztrációnak. A gépből kikerült friss lapot a kiadóhivatalnak kell kivinnie a közönség közé s amilyen ötletesen, gyorsan és körültekintően teszi ezt: attól függ az ujság sorsa. Az adminisztráció az olvasóközönség útjéjén tartja a kezét és visszhangja a publikum kívánságainak; aminthogy ő az összekötő kapcsol a postával, a vasúttal, a kereskedelemmel és gazdasággal: a való Élettel. Érzékeny hangszere a lapkiadás: egyforma szeretettel és hozzáértéssel kell játszania rajta szerkesztőségnek és kiadóhivatalnak. A 8 Órai Újság életében kezdettől meg volt ez az összhang és a szerkesztőség most elismerő fejhajtással és baráti kézzorítással üdvözi a kiadóhivatalt, amely mindig nagy és értékes munkát végzett: mindenben hozzájárult a 8 Órai Újság megerősödéséhez és népszerűségéhez. A legutóbbi tizenöt esztendő óta Faragó Aladár barátunk áll vállalatunk élén. A 8 Órai Újság üzleti felfejlődésének minden mozzanata az ő nevéhez fűződik. Állandó permanenciában, éjjel-nappal való szakadatlan munkában, tudással, hozzáértéssel, buzgalommal és szeretettel ennek a lapnak és ezért a lapért élt, Faragó Aladár igazgató, ha kell: diplomata, ha kell: kereskedő, gavallér és rikkanceskirály, causeur és rábeszélő alkusz; de mindig és mindenben: a 8 Órai Újság. Másfél évtized alatt, kitűnő munkatársaival egyetemben, alig felbecsülhető munkát végzett és nemcsak a kiadói szakmában szerzett magának hírt és nevet. Sok ötlettel és tapintattal önmagának és önmagán keresztül a 8 Órai Újság-nak rengeteg jó barátot verbuvált a magyar közéletben Faragó Aladár, akit most igaz szeretettel és elismeréssel köszöntünk.

Néhány szál virágot még egy elköltöztött jó emberünk sírjára, Byk Miksa kedves, bohém, de lelkes munkatársa volt kiadóhivatalunknak, amíg élt. Nagyon-nagyon szerette a 8 Órai Újságot és a 8 Órai Újság nem feledte el őt haló porában sem...